

WORKSHOP FINANCIËLE TRANSPARANTIE

ZET MIJ IN CC. DISCUSSIE- EN ONTMOETINGS DAG OVER DE PRODUCTIE EN SPREIDING VAN PODIUMVOORSTELLINGEN

Brussel, 26 februari 2010

Moderator: Ann Olaerts

Verslag: Evi Gillard

De hoogte van uitkoopsommen is een regelmatig terugkerend onderwerp en zorgt geregeld voor verhitte discussies. Het ongenoegen heeft vaak te maken met een gebrek aan inzicht in het kostenplaatje, met het ontbreken van een transparante communicatie over het bepalen van uitkoopsommen.

In deze workshop geven gezelschappen en centra concrete informatie over hun totale kostenstructuur, subsidiëring en de manier waarop men tot uitkoopsommen en programmeringsbudget komt. Hoe ziet het opbrengsten- en kostenplaatje van gezelschappen en centra eruit? Aanvullend op de uitvoerige uiteenzetting van Kurt Melens over de kostenstructuur bij NTgent, geven Jo Van Tassel van CC de Ploter en Hendrik Stubbe van Leporello inzage in hun cijfers.

1 PRESENTATIE VAN BUDGETTERING CC DE PLOTTER, DOOR JO VAN TASSEL

CC De Ploter (categorie C met 340 schouwburgzitzjes) wordt beheerd door de gemeente en beschikt over een programmatie-vzw.

Enkele conclusies uit het verhaal van Jo:

- De schoolprogrammatie is financieel een grote investering. De ticketprijzen worden op regioniveau besproken en bepaald. De effecten van de maximumfactuur zijn vandaag voelbaar en beïnvloeden de opkomst van de scholen in negatieve zin.
- De meeste voorstellingen zijn 'verlieslatend'; af en toe is er nog een break-even mogelijk: de ticketinkomsten dekken in dat geval de uitkoopsom, auteursrechten en andere kosten i.v.m. die bepaalde voorstelling. Bij elke voorstelling financiert de gemeente echter alle overheadkosten zoals personeel, technische apparatuur, onderhoud, infrastructuur,...
- Hierdoor is vandaag nog nauwelijks financiële marge voor 'experimenteler', jong werk.
- Door je abonnees programmeer je vaak op veilig (qua opkomst en dus ook automatisch op financieel gebied).

- De stijgende uitkoopsommen en de systemen van berekening (partage) door bookers zetten het budget van het CC onder druk. Zo is er vaak sprake van een 'minimumgarantie', zoveel procent van de inkomsten per extra verkochte stoel, het niet aftrekken van kosten bij partageregeling. Ondertussen stagneert het budget en stijgen alle kosten.
- De ticketprijs kent een psychologische grens voor het publiek (en voor de politiek). Er worden afspraken gemaakt binnen een regio, bv. een maximale vork van 2 à 3 euro in prijsverschil tussen CC's in de regio.

2 PRESENTATIE VAN BUDGETTERING ENSEMBLE LEPORELLO, DOOR HENDRIK STUBBE

- Ensemble Leporello ontvangt een subsidie "voor het geheel van de werking". Toch wordt als principe gesteld: de subsidie wordt gebruikt om de productiekosten en de overhead te dekken, de uitkoopsommen worden zoveel als mogelijk bepaald door de voorstellingskost.
- Geen infrastructuur(-kosten), minimale overheadkosten
- Uitgaven zijn vooral voor het artistieke, omkadering, educatieve
- Personeel: enkel artistiek en zakelijk leider zijn vast in dienst, anderen op contract van maximaal 2 maanden
- Bewuste keuze voor niet-BTW-plicht
- Boekingskantoor: commissie op de verkoop+ BTW verhoogt de uitkoopsom, maar het boeken uitbesteden komt zeker niet duurder uit in vgl met binnen het ensemble zelf organiseren.
- Grootste uitgave is bijgevolg: personeel (= omkadering + artistiek) = 85%
- Gemiddelde kost per persoon per voorstelling: € 327 / speler / voorstelling (alle kosten inbegrepen: loonkost, aan loonkost verbonden uitgaven, séjour, ...). Deze parameter is indicatief en afhankelijk van bijv. Loonindexatie, enz. Via deze parameter kan er telkens een dagkost berekend worden naargelang het aantal spelers + commissie boekingskantoor + auteursrechten + eventuele extrakosten.
- Soms kiest men voor minder spelers om de kost te drukken. In Vlaanderen en zeker in Nederland moet het ensemble een deel van de subsidie gebruiken om bij te passen. De break-even (globale inkomsten = globale voorstellingskosten) wordt/werd gehaald door uitgebreide tournees in Frankrijk, Zwitserland.
- Voor- en nabesprekingen worden gratis aangeboden. Workshops kostendelend (minstens 50% voor rekening van het ensemble).

3 BESPREKING IN DE WERKGROEP

Suggesties voor het veld:

- meer transparantie op de factuur: uitkoopsom + vervoer + extra kosten (en dit ook op voorhand duidelijk bespreken)
- Het uitwisselen van dit soort informatie wordt geapprecieerd en als nuttig ervaren. Het loont de moeite om ook in de toekomst soortgelijke oefeningen te maken waarbij

programmatoren en producenten concrete toelichting geven bij de financiële onderbouw van hun werking.

- Het principe om subsidie aan te wenden voor het maken van producties en de uitkoopsom te beperken tot de reële dagkost wordt door de meeste gezelschappen gehanteerd. De case Leporello leert ons dat die dagkost, ondanks een minimalistische aanpak, snel kan oplopen. Voorstellingen spelen kost geld. Het beschikbare programmeringsbudget is de laatste jaren niet evenredig gestegen met de stijgende kostprijs van voorstellingen. Als deze trend niet omgebogen kan worden, zal de diversiteit van het gesubsidieerde aanbod in de CC's afnemen.

Welke alternatieven zijn er om de kloof tussen stijgende uitkoopsommen en beschikbare programmeringsbudgetten te overbruggen?

- Ticketprijzen: is het bespreekbaar om de ticketprijzen te verhogen? In vergelijking met het buitenland en met commerciële sectoren, zijn onze prijzen beduidend laag. Terwijl bij het publiek de perceptie leeft dat cultuur duur is. Communicatie over de prijs is bijgevolg ook belangrijk.
- Kunnen we op een andere manier met elkaar onderhandelen? Hoe kunnen we een gemeenschappelijk engagement bewerkstelligen?
  - CC kan infrastructuur ter beschikking stellen voor repetitie, samen met de technici een lichtplan opmaken. In ruil doet het gezelschap een tegemoetkoming in de uitkoopsom.
Bijvoorbeeld:
    - in CC Ternat doet men dit met 1 tot 3 voorstellingen per seizoen. Dit is ook voor de technici van het CC een uitdaging om samen met het gezelschap het lichtplan uit te werken: hogere motivatie + meer begrip voor de productie.
    - in CC Evergem: try-out van CieCecilia
    - De Roovers en CC Mortsel
  - Lange termijn band opbouwen tussen een CC en een gezelschap: het CC 'volgt' en programmeert het gezelschap een aantal jaar:
    - Positief voor profilering / communicatie naar publiek toe
    - Het gezelschap zal zich ook meer engageren voor lokale vragen / behoeften
    - Programmatoren hebben meer aandacht voor het creatieproces
  - Andere voorbeelden:
    - 'Heartbeats' is een project van CC Ternat waarbij jongeren o.l.v. een deskundige jonge maker (acteur/regisseur) een voorstelling maken. De jonge professionele wordt nadien ook 'gevolgd' door CC Ternat in andere projecten.
    - CC Ternat probeert elk seizoen ook nieuwe gezelschappen te introduceren via het abonnement: wie 5 voorstellingen opneemt 'krijgt' 2 door het CC geselecteerde voorstellingen van jong/nieuw talent erbij. Het jaar nadien worden deze jonge makers opnieuw geprogrammeerd in het reguliere aanbod.

Suggesties voor het beleid:

- Kunstendecreet meer openstellen voor de CC's, meer stimuli voor samenwerkingsverbanden tussen gezelschappen en cc's
- Nieuw talent (podiumaanbod.be): uitbreiden naar jong / moeilijker werk. De 'wil' bij de makers moet er ook zijn om het 'ander' publiek te ontmoeten.
- Extra ondersteuning voor jeugd- en familievoorstellingen.
- Via de decreten beter aangeven waarvoor subsidies aangewend moeten worden (evt via functionele benadering: subsidiëren volgens functies die organisaties opnemen (creatie-presentatie-educatie- ...))